

lastno pa se ne brigamo tako, kakor bi to bilo prav.

Da pa se ne bomo samo pritoževali, da nič ne vemo o zgodovini naših domov in družin, pa se odločimo, da bomo za naprej to popravili. V vsaki družini imejte močnejši zvezek, v katerega zapišite razne zanimivosti svojega doma. Najpreje, kar ste izvedeli zgodovine, koliko časa je vaš rod v tej hiši, kako so se imenovali vaši dedje in babice in kako se je njih deca razšla po svetu. Vesele in žalostne dogodke, ki so zadeli vašo hišo, kdaj je kdo umrl, ponesrečil, poročil, kedaj je bil kdo rojen in krščen, kdaj se je družina posvetila božjemu Srcu ali sv. družini, kak ime nitnejši obisk, izredno dobro ali slabo letino, nesrečo ali srečo pri živini itd. itd. Saj tega je toliko, da je kaj. Ko je končano delo za nazaj, kolikor ga je pač mogoče sedaj dopolniti, potem pa se naj knjiga shrani in redno vsaka znamenitost zaznamuje. Kadar boste po dolgi odsotnosti prišli zopet vsi skupaj domov, boste videli, da bo prvo, da boste šli obujat spomine in boste prav radi segli po knjigi, kjer se zapisuje domača zgodovina. Pa vsaj to dobro bo imela ta stvar, da ne bomo pozabili, koliko smo stari, ker bomo imeli natančen datum zapisan.

Naj torej ne izginja zgodovina naših domov kar brez najmanjših spominov v neskončno pozabljenje!

Naša domača knjižnica.

Mohorjeva družba je pri vabilu na novo naročbo lansko leto napisala, da je do sedaj samo ona izročila slovenskemu narodu nad 20.000.000 knjig. Vzemimo samo to in recimo, da bi šli sedaj pogledat, koliko knjig bi od teh 20.000.000 še našli! Kam so šle te knjige? Poizgubile so se. Res ni mogoče, vsega ohraniti, ali res pa tudi, da mi premalo pazimo na naše knjige, ki jih imamo po naših domovih. Marsikatera družina bi lahko imela že pravo knjižnico doma. Knjiga je zaklad in sicer tak, iz katerega lahko večkrat koplješ, pa še ne zmanjka. Ko si pa ti gotov, pa lahko gre drugi na delo in tretji in četrti. Pa to, kar ti je enkrat ugajalo, boš rad večkrat prebral, morda še drugo leto. Knjige moramo zato boljše shranjevati! Za knjige se bo že še našel majhen prostorček v še tako majhni hišici. Ako ne najdeš drugega prostora, pritrđi na steno lično desko, ki jo ob obeh robovih zagradiš in že ti bode služila za polico za knjige. Bolje je pa seveda, da se knjiga shrani v tak prostor, kjer ni čisto na prostem, da se ne oprši in ne pokvari tako. V vsaki hiši bo pravi kras taka domača knjižnica. V posebnem zvezku bodo vse knjige zapisane, da se jih lahko zopet uredi, če bi se raznosile. Mladina, ki včasih ne ve, kaj bi še kaj počela, kar ta teden se loti tega dela in uredi domačo knjižnico! Tu se tudi lahko shranjujejo molitveniki, katere ob nedeljah in praznikih uporablja družina, ko gre k službi božji.

Danes naj zadostujeta ta dva nasveta za naše domove. Povedali smo jih iz ljubezni do naših domov katerim želimo ti-soč sreč prepričega in nedolžnega domačega veselja.

Agitirajte za „Slov. Gospodarja“ in „Naš dom“.

»Kaj neki imate vedno te stranke«, je porekel dedek, ki se je grel na zapečku in poslušal može, ki so politizirali. »Včasih ni bilo nobenih strank, pa je bilo tudi dobro. To so same novotarije, da je le več prepira na svetu!«

Dobro je sicer mislil dedek, toda v novih časih so pač nove razmere in on se ni mogel več v njih spoznati. Sin-gospodar mu je zato skušal malo to stvar razložiti, pa so jo tudi drugi prav pazno poslušali. Dejal je:

»Stvar je pač tale. Včasih nismo kmetje imeli nobene besede. Graščak in gospoda to je bilo vse, kar je imelo besedo, mi pa smo morali molčati. Oni so delali postave, mi pa smo jih morali držati. Delali smo tlako in roboto, dajali desetino, to je bila naša pravica. Pa se je stvar zasukala. Tudi kmetje so hoteli imeti kaj pravice govoriti. Najpreje so gledali na to, da so postali svobodni. Saj smo brali v zgodovini o naših kmetjskih puntih, ki so se sicer večkrat ponesrečili, ali konečno je tlačanstvo leta 1848 tudi v naših krajih prenehalo. Zdaj so dobivali kmetje polagoma pravico, da odločajo tudi v javnem življenju, dobili so namreč volilno pravico. Ta spočetka ni bila vsem enaka in splošna, kot je danes pri nas, imeli smo razne skupine ali razrede. Sedaj pa je tako, da imamo vsi volilno pravico, saj veste, vsak eno kroglico dobi, pa jo nese in vrže, kamor misli, da bo prav. Hvala Bogu, da so slovenski kmetje pravočasno spregledali, da je treba volilno pravico dobro in previdno uporabljati. Kajti ljudje so dandanes že takorekoč razdeljeni na dva dela, saj ste vi, oče večkrat rekli, da bo do tega prišlo, da sta dva tabora: za Boga in proti Bogu. In oni, ki so hoteli, da bi se delale take postave, ki bi bile proti Bogu in veri, so se zbrali v skupine ali stranke. Mi pa, ki hočemo Boga in božje zapovedi, smo se pa tudi morali zbrati v svoji stranki. Tako sedaj in bomo tudi še dolgo za naprej bili boj v javnem življenju za naša načela.

Našim načelom nasprotne stranke so si pa nadele lepa imena, da bi jih mi, ki se manj s politiko pečamo, ne pogruntali tako hitro. Tudi v svojem časopisju uganjajo hinavščino in je treba biti napram njim zelo previden. Dandanes je položaj že tak, da moramo stranke soditi po njihovem svetovnem načelu, ki je ali krščansko ali pa protikrščansko.

Pri tem pa pridejo v poštev tudi razna narodnostna in gospodarska načela. Vendar podlago tvori ono prvo načelo. Če je namreč krščansko, je tudi v narodnem in gospodarskem oziru pravično. Zato ni čudna, da je naša SLS povsod tako upoštevana in vplivna.

Nasprotniki nam sedaj očitajo, da sodelujemo s takimi strankami, ki niso strogo na krščanskem stališču. Ako kedaj naša stranka sodeluje na ta način, s tem še nikakor ni zatajila svojih načel, tudi jih ni skrila, ampak jih skuša pač uveljaviti v kolikor je to mogoče. Naša stranka je tista, ki najbolj uspešno deluje na to, da bo dobro razmerje med Vatikanom in našo državo. Ona brani pravice katoliča-

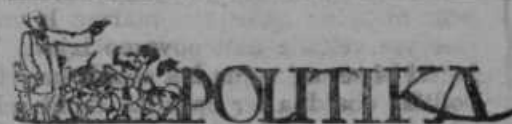
nov v naši državi, kjer koli je treba. To pa dela prav uspešno ravno s tem, da se ne brani sodelovati v vladi, četudi v njej ne sedijo le katoličani. Prav neumno je pisanje nasprotnih listov, da bomo naselili tej hujskariji. Mi katoličani sovražimo zmoto, nikdar pa ne tistega, ki je v zmoti. Da bi pa začeli sovražiti svojo stranko, ki edina nas štiti, to pa menda še sami ne verjamejo!

Vidite, oče, tako je. Dandanes morajo stranke biti. To so skupine ljudi, ki enako mislijo in potem v javnosti tudi enako nastopijo. Ni dandanes vseeno, v kaki stranki je kdo. Za nas, ki hočemo ohraniti našemu narodu njegovo vero in govornico, je pač mesto le v SLS.

Sin gospodar je prenehal svojo razlago in oče je dostavil: »Ljubi moji, če je pa tako, potem pa kaj čakate, da svoje stranke tako ne združite, da bo vse, kar pošteno čuti in misli, šlo z nami, da se ne bodo dali motiti po drugih strankah in njihovih listih. Da bi bil jaz še močen, jaz bi ti pomagal, sin!«

»Bo že, oče, bomo, prav dobro bomo izpeljali našo organizacijo te tedne po zimi, ko je bolj čas, da bomo res vsi kot en mož zavedni pristaši naše slovenske ljudske stranke!«

In može so se porazgovorili, kako bodo izpeljali domačo krajevno organizacijo SLS.

V NAŠI DRŽAVI.

Stalna razprava o davkih. Ko naši politični nasprotniki samo vpijejo, pa vlada dela in sicer resno na tem, da vse davke izjednači in ne le to, da jih tudi pravično porazdeli na posamezne po njihovem premoženju. To je pravo in pravično načelo. Ko so nasprotniki zahtevali, naj se vsa dohodnina takoj odpravi, so imeli predvsem pred očmi to, da rešijo one svoje ljudi, ki imajo suh denar in od njega prejemajo skrite dohodke. Razliko za odpravljen dohodnino pa naj bi plačal oni, ki ima zemljo. Toda vlada je bila modrejša. Predložila je nov predlog, v katerem se bodo določile najpreje spodnje stopnje obdavčenja, potem pa se bo to stopnjevalo, čim več bo kdo imel, tem več bo plačal. Pri tem pa bodo prizadeti tudi oni, ki so se hoteli popolnoma izmuzniti plačevanju davkov. Da bo potem ta davčni zakon po vsej državi isti in za vse enako obvezen, to je samoposebi jasno. Zapomnimo si pa to, da je sedanja vlada na delu, da davčno vprašanje pravično uredi.

Finančni odsek razpravlja o proračunu. Finančni odsek mora pregledati in pripraviti proračun za skupščino, zato on sedaj zboruje (razven o pravoslavnem Božiču). Predelal je že več oddelkov. Nasprotniki že sedaj seveda kritizirajo proračun, ko ga še pravzaprav ni.

Čudna fronta. Radič in Pribičević imata eno skupno fronto. Radič je te dni o tej fronti govoril, da je prečanska in naperjena proti Srbom, Pribičević pa je tudi o njej govoril in izrecno povdaril, da ni prečanska ampak prav državna. Kako je torej to? Čisto jasno: Radič je govoril

v Zagrebu svojim kmetom, Priščičevič pa v Beogradu — Srbom.

Radiča poslanci zopet — zapišajo. V prejšnji skupščini je imel Radič nekaj poslancev, ki so ga pozneje zapustili in isto se mu bo sedaj zgodilo, če tudi se je prejšnjih nezvestih že preje otresele. Nezadovoljneže vodi dr. Kežman in jih je zopet kakih 10 do 15 poslancev. Ti sodijo na vladno stran. Kaj pa bo ubogi Pucelj naredil, se še ne ve. On je na obe strani.

V DRUGIH DRZAVAH.

Presenečena Madžarska. Madžarska in Italija sta med seboj v skrivni zvezi za slučaj, da bi skupaj začeli kako vojsko. Samo to je bilo nerodno, da je Madžarska pod nadzorstvom in ne sme imeti nobene vojske, pa tudi ne orožja za vojno. A vendar ga je dobivala. Pod naslovom, da se samo skozi pelje v Turčijo, je prejela Madžarska cele vlake pušk in strojnic. Na avstrijsko-madžarski meji pa so jih zalezli, da je to le pretveza, v resnici ostane vse orožje v Madžarski. Vsa Evropa je zaradi tega škandala razburjena, najbolj pa seveda sosede Madžarske, torej tudi naša država. Madžarska je zadnji čas napravila že nekaj takih lumparij, da ji bodo sedaj težko prizanesli. Spominjamo samo na to, kako so francoski denar ponarejali, kako so posojila ponarejali in kako so po Rothemeru, nekem Angležu, začeli umazano propagando za novo ureditev meje, ki so itak po pogodbi določene in se ne dajo kar tako izpremeniti. Najbrže bo društvo narodov poseglo vmes in bo malo ohladilo to madžarsko predrznost.

Ali se naj z Italijo vežemo še nadalje? To vprašanje je sedaj na dnevnem redu, ker poteče dogovor, ki ga je svoj čas sklenil Ninčić z Mussolinijem. Danes je položaj naše države veliko bolj ugoden, ker imamo prijateljsko zvezo s Francijo. Vlada bo storila vse, da se dogovor po možnosti izboljša v našo korist in da ne bo Italija imela nobenih prilik se zgovarjati, da mi nismo hoteli miru.

Francija in Amerika v prijateljstvu. Amerika ni še hotela pristopiti v društvo narodov. Pač pa stopa s posameznimi državami v posebne prijateljske odnose. To namerava storiti tudi s Francijo. Cela stvar je malo namenjena zoper Anglijo in Italijo. Bo torej Italija še bolj — miroljubna!

Princ Karol zopet straši za novo leto. Na Rumunskem morajo vedno znova imeti te neprilike, da se zdaj pa zdaj sproži glas: princ Karl prihaja. Sedanja vlada to odločno zavrača in bo vse zopet ostalo le pri pobožnih željah princa Karla.

Kuga, lakota in vojska divja po kitajskih pokrajinah. Tujci so morali zbežati. Katoliški misijonarji so se nekateri rešili na angleške vojne ladje, ostali so najbrže vsi pomorjeni. Komunistična vstaja je le deloma zadušena. Generali se še vedno med seboj vojskujejo. Nad štiri milijone ljudi strada, da jedo le lubje od dreves in slamo, ker drugega živeža nimajo več. Ni čuda, da se razširja huda bolezen vsepovsod. In kadar bodo ti sestradani ljudje rekli: Dovolj trpljenja, pa bi se vzdignil narod, ki šteje nad 300 milijonov ljudi, kdo bo ustavil ta veletok?!

Kaj bo s trgovinsko pogodbo z Avstrijo?

Nedavno smo v »Slovenskem Gospodarju« pisali, kako nemški Avstrijci nastopajo v zadnjem času proti naši državi glede trgovinske pogodbe. Kar naenkrat so si Avstrijci vtepli v glavo, da je treba prečiti preveliki uvoz živine in sploh kmetijskih pridelkov iz Jugoslavije v Avstrijo. Radi tega je nemškoavstrijska vlada nenadoma zvišala carino na živino in na druge naše poljedelske pridelke, ki jih prodajamo v Avstrijo. Če bi ostale te zvišane carine v veljavi, bi bilo sploh nemogoče, od nas prodajati te predmete v Avstrijo. Nemškoavstrijska vlada se izgovarja, da ima Avstrija že sama dovolj živine, mleka, jajc ter drugih živil, tako da ne rabi več toliko uvoza.

V Beogradu so se pred Božičem posvetovali zastopniki naše vlade in Avstrijci. Naši zastopniki so opozorili Avstrijce na slabe posledice takega postopanja, a Nemci so ostali trmoglavni in niso hoteli prav nič odnehati. Pogajanja so se nato prekinila, Avstrijci so odpotovali na Dunaj, da poročajo svoji vladi.

Do danes se še pogajanja niso nadaljevala. Slišijo se glasovi, da Avstrija vstrajala. Slišijo se glasovi, da Avstrija vstraja na svojem stališču in na noben način noče opustiti misli na zvišanje carine, posebno pri živini ne. Kaj bo sedaj?

Naša vlada ni imela proti tej nemškoavstrijski trmoglavosti nobenega drugega sredstva, nego da pritisne Avstrijce tam, kjer so najbolj občutljivi. Naši so rekli Avstrijcem: Ako vi nam kljubujete s tem, da nam hočete naložiti neznošljivo visoko carino na kmetijske pridelke, bomo pa mi naložili višjo carino na ono blago, katero avstrijski fabrikantje prodajajo in pošiljajo v Jugoslavijo. Braniti se moramo proti nemškoavstrijski nakani, ki hoče oškodovati našega kmeta.

Ker se Avstrijci niso pokazali prav nobene dobre volje, da bi odnehati, bo najbrž prišlo do tega, da bo Avstrija sama odpovedala pogodbo z našo državo in bo tako nekaj časa nemogoče izvažati naše pridelke v Avstrijo, a tudi avstrijski industriji bodo imeli proti nam zaprto mejo z zvišanimi carinami. Opozarjamo pa naše ljudi na dejstvo, da naše vlade ne zadene prav nobena krivda na vsem tem. Naši zastopniki so pokazali dobro voljo napram Avstrijcem, ali ti-le so bili silno trmoglavni.

Naj se naši ljudje ne razburjajo radi tega, ker je jasno, da bodo Avstrijci sami morali prav kmalu odnehati, ker njih fabrikanti nimajo kam drugam prodajati svojih izdelkov, kakor v Jugoslavijo.

F. Z.

Pravila za dopisnike.

1. Kar misliš listu sporočiti, stori hitro in odpošlji takoj, dokler je še novo; stvar kmalu zastari in ni več zanimiva. Pošlji listu vsako prijetno in neprijetno novico!

2. Piši kratko, s tem prihraniš dragocen čas urednikom, stavcem in samemu sebi. Bodi ti vodilno geslo: Pazi, kaj se je zgodilo, kje in kako. Kar je več, je odveč in prazno besedičenje.

3. Piši razločno, posebno imena in šte-

vilke, in, kar je zelo važno, vedno s črnilom.

4. Ne piši, to se je pripetilo »včeraj« ali »danes«, ampak katerega dne in meseca.

5. Delaj kratke stavke.

6. Ne piši preveč skupaj, da urednik pomote lahko popravi.

7. Ne popravi nikdar kakšnega imena in številke. Napačno besedo prečrtaj ter napravi pravo nad njo, za njo ali pa na robu.

8. Glavno pravilo ti bodi: Ne piši nikdar na obe listove strani.

9. Kar si napisal, preberi še enkrat, predno odpošleš, gotovo boš vselej še kaj našel, kar je treba popraviti.

10. Pod vsako poročilo podpiši svoje ime, ki pa ne bo natisnjeno, če tega izrečno ne želiš. Dopisi brez podpisa gredo v koš.

11. Ne bodi hud, ako ti urednik kaj črta; vеди, da ve, zakaj je to storil. Ako kako stvar zavrže, ne bodi jezen in mu zapuj, ker on najbolje pozna položaj in že marsikaj zadošča, ako tudi ne pride v list, za njegove informacije. Poročaj kljub temu točno dalje.

12. Oddaj svoj dopis vselej tako na pošto, da ga bo imel »Gospodarjev« urednik zadnji čas v torek zjutraj v rokah. Sicer v isti številki ne bo zagledal belega dne!

Uljudno prosimo cenjene dopisnike, da si ta pravila posebej shranijo in jih v vsakem preberejo, dokler ne bodo natančno znali. Kadar bi potem bil kak dopis spremenjen ali pa celo zavržen, pa kar hitro pogledajte, katera točka ga je izpremenila ali vrgla v koš!

Pri tem pa pripominjamo, da nam je zelo žal, ko iz nekaterih okrajev ne prejemo nobenih dopisov, čeprav imamo tudi tam prijatelje »Slovenskega Gospodarja«. Če bi prinesli statistiko dopisov in naročnikov iz posameznih okrajev, bi videli, da nekateri okraji zaostajajo. Ali v novem letu tudi ti okraji na plan! Vsi nekdanji prijatelji in naročniki »Slovenskega Gospodarja« se združimo krog svojega časopisa! Več nas bo, lažje se bo list izboljšal, lažje bo še več imel in bo vsem v veselje!

MARIBOR JE DOBIL PORODNISNICO.

Ena najnujnejših potreb za celo mariborsko oblast je bila porodnišnica. Ze na jesen lanskega leta, kmalu za tem, ko je začel Beograd vračati Sloveniji, kar jej gre, da dospe do zaželjene avtonomije, je kupil oblastni odbor sanatorij v Petrovem selu pri Mariboru. To poslojje so v primeroma kratkem času preuredili, osnažili in na novo opremili z vsem potrebnim, tako, da je bila zadnje soboto slovesno blagoslovljena in otvorena težko pričakovana porodnišnica. Slovesnost je pričela s sv. mašo, katero je daroval v lično prirejeni kapelici prevz. škof dr. Andrej Karlin. Med sv. daritvijo je vladika blagoslovil zavod. Po končanem cerkvenem opravilu so se zbrali zastopniki višjih oblasti, škof, oblastni odbor in zdravniki v dvorani v porodnišnici. Kot zastopnik g. ministra za zdravje je prihitel k otvoritvi